

AVTOR: Jan Klokočovnik

Ključne besede (potrebna prijava)

(FOTO) Zakaj bosta Izola in Koper spet otoka?

"Vse, kar tu počnemo, je namenjeno našim vnukom," je poudaril Primož Banovec. Kateri deli slovenske obale bodo v prihodnosti najbrž povsem pod gladino morja?

"Vse, kar tu počnemo, je namenjeno našim vnukom," je poudaril Primož Banovec. Kateri deli slovenske obale bodo v prihodnosti najbrž povsem pod gladino morja? Po najtemnejšem scenariju se bo gladina morja do leta 2300 dvignila za 33 metrov, do konca tega stoletja pa je pričakovati, da se bo dvignila za približno en meter. Dovolj, da bosta Izola in Koper spet otoka. "Toda dvig enega metra je le dvig srednje gladine morja. Temu je treba prišteti še ekstremne dogodke, kot so plimovanja," je ob predstavitvi strategij za zaščito obalnega pasu pred vplivi podnebnih sprememb opozoril biolog in direktor zasebnega inštituta za vodarstvo dr. Primož Banovec.

Iz Banovčevih analiz je razvidno, da bodo nekateri deli slovenske obale v prihodnosti najbrž povsem pod gladino morja. Gre za Sečoveljske soline, območje Luke Koper, večji del Pirana, koprsko Bonifiko in Strunjan.

Kot pravi Banovec, obalni pas lahko zaščitimo z negradbenimi ukrepi, torej s prizadevanji za upočasnitev podnebnih sprememb ter tudi z gradbenimi ukrepi. "Manjši gradbeni ukrepi, prilagojeni trenutnemu stanju morja, že obstajajo - soline so zaščitene z nasipi, koprsko Bonifika ima svoje črpališče -, vendar pa bomo morali ukrepe za stanje, ki nas čaka leta 2100, začeti snovati že danes. Pomembno je, da se o teh ukrepih začnemo pogovarjati, jih oblikovati in izvajati," je pojasnil Banovec. Po njegovih besedah bi morali biti na vrhu prioritet kanalizacija in odvodnjavanje meteornih ter odpadnih voda.

"Kanalizacija se že zdaj spoprijema z vdiranjem morja, kar povzroča hidravlično preobremenitev. Poleg tega čistilne naprave niso zasnovane za obdelavo slane vode, saj so prilagojene le za sladko odpadno vodo. Vdori slane vode, ki bodo vse pogostejši, bodo ovirali delovanje kanalizacije," opozarja.

Kaj pa stroški? Za prilagoditev kanalizacije vzdolž slovenske obale bi okvirni stroški znašali približno sto milijonov evrov. "Za zaščito najbolj izpostavljenih obalnih mest, kot sta Piran in Izola, naj bi potrebovali dve milijardi evrov. Gre za izjemne investicije, ki jih lahko razporedimo čez več generacij," dodaja.

Na včerajšnji razpravi je moderator Iztok Škerlič izpostavil, da želijo to temo postaviti v širšo javno razpravo. "Ključno je, da o tem začnemo razpravljati, dokler imamo čas za iskanje najboljših rešitev, tako za zaščito obale kot za življenje ob morju," je dejal Škerlič. "Tudi od pristojnega ministrstva pričakujemo, da se strategija vključi v evropsko sofinanciranje v naslednji finančni perspektivi, saj ne država ne občine ne zmorejo tako velikega finančnega vložka."

Dekan Fakultete za pomorstvo in promet prof. dr. Peter Vidmar pa je poudaril, da je razprava za fakulteto priložnost, da bi spodbudili razpravo o dolgoročnih vprašanjih, kot so poplave in podnebne spremembe, ki jih mnogi prelagajo na prihodnost. "Pomembno je, da združimo različne deležnike, ki se morda ne bi srečali, in začnemo odpirati teme, ki so pogosto tabu ali preveč občutljive," je dejal Vidmar.

Gabriel Mezang Nkodo z ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj pa je opozoril na kohezijska sredstva za reševanje teh izzivov. Čeprav Slovenija trenutno nima konkretnih podlag, ki bi omogočili črpanje teh sredstev, pa po njegovih besedah pri pridobivanju evropskega denarja za sofinanciranje ukrepov ne bi smeli imeti težav.

Na vprašanje, ali smo z ukrepi proti višanju gladine morja prepozni, pa je Banovec še odgovoril: "Mislim, da imamo še dovolj časa. Še vedno nismo pod izrazitim časovnim pritiskom. Če bomo z ukrepanjem odlašali, bo zgolj ena generacija soočena z neskončno velikimi problemi. Zato je pomembno, da začnemo ukrepati že zdaj."